

TORR
EJUS
SANA

CENTRE DE SERVEIS A LES
ASSOCIACIONS

Test idea associativa

Guies d'assessorament

Us presentem el **Test Idea Associativa**, una eina que us servirà per valorar la tipologia de la vostra iniciativa i el possible encaix en la fórmula jurídica d'una associació i en general en el sector associatiu.

És important que sigueu sincers/es a l'hora de respondre, no es tracta d'un examen sinó que és una tasca de reflexió sobre el procés de constituir i impulsar una associació que us ajudarà a identificar els principals punts forts i els punts més dèbils per tal que els pugueu treballar.

Les preguntes estan orientades per que tingueu informació sobre els següents aspectes:

- **Tipologia i origen de la iniciativa:** persones implicades d'iniciativa, els motius per voler-la portar a terme i la justificació.
- **Impuls i viabilitat de la iniciativa** per a reflexionar sobre el grau de definició, maduració i viabilitat de la iniciativa.
- **Sector associatiu:** grau de coneixement i funcionament del sector associatiu i el possible encaix.

El qüestionari té una durada de 10 minuts. Cada pregunta té tres opcions, només es pot escollir **una opció com a resposta** (la que s'adeqüi més) a no ser que les opcions estiguin agrupades. Al final podeu comptabilitzar el número de respostes que heu escollit de cada opció (a, b o c).

El resultat obtingut serà aproximatiu i us donarà una idea del tipus d'iniciativa que teniu i si s'apropa a un projecte associatiu. Trobareu recomanacions per ajudar-vos a encaminar de la millor manera possible el vostre projecte per a que obtingueu els millors resultats.

Esperem que aquest test us aporti consideracions i arguments que us siguin d'utilitat.

Si teniu algun dubte de com complimentar aquest qüestionari o dels resultats no dubteu en contactar amb nosaltres.

1) La vostra iniciativa...

- a) *és una oportunitat/necessitat que hem detectat i volem desenvolupar-la, a poder ser, de manera remunerada.*
- b) *consisteix en un projecte concret i específic que tenim molt clar com es portarà a terme.*
- c) *pretén sumar esforços per desenvolupar projectes i activitats de manera voluntària.*

2) Quin tipus d'activitats voleu portar a terme majoritàriament? (Heu d'escollir l'activitat principal de l'entitat)

a) i b)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Prestació de serveis (1)</i> ▪ <i>Promoció i producció cultural i creativa</i> ▪ <i>Venda de productes</i> ▪ <i>Projectes d'educació, formació i investigació (tallers, seminaris, cursos)</i> ▪ <i>Teràpies alternatives</i> ▪ <i>Projectes de cooperació al desenvolupament i ajuda humanitària</i> ▪ <i>Projectes d'inserció, treball amb discapacitats i col·lectius amb risc d'exclusió</i>
c)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Participació i mobilització col·lectiva</i> ▪ <i>Informació i sensibilització de l'opinió pública</i> ▪ <i>Incidència política (2)</i> ▪ <i>Suport i ajuda mútua davant d'una situació</i> ▪ <i>Defensa dels interessos d'un col·lectiu o sector econòmic o geogràfic davant les administracions o alguna institució.</i> ▪ <i>Foment del treball en xarxa, participació i representació</i>

- (1) *Per prestació de serveis entenem qualsevol activitat que doni un servei i que sigui una font d'ingressos per la nostra entitat.*
- (2) *Realització de propostes a les administracions i seguiment de les actuacions dels governs sobre l'àmbit d'actuació a través de campanyes reivindicatives, reunions amb polítics,...*

3) La idea de constituir una associació sorgeix...

(Heu d'escollir la raó que sigui principal, només una opció)

a)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>de la necessitat de tenir una forma jurídica per poder portar a terme una activitat.</i> ▪ <i>ens ho ha suggerit alguna institució per poder disposar d'un NIF</i> ▪ <i>ens ho ha suggerit alguna institució per donar resposta a unes necessitats socials i donar un servei.</i>
b)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>és una iniciativa nova, partim de zero</i> ▪ <i>hem realitzat alguna activitat similar en alguna altra associació o una altra empresa i ara volem portar a terme l'activitat pel nostre compte.</i>
c)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>som un grup que portem un temps fent activitats de manera conjunta i no coneixem cap altre entitat que desenvolupi les nostres activitats.</i>

	▪ per defensar els interessos d'un col·lectiu davant les administracions o alguna institució. ▪ per crear un espai de participació i de trobada d'un col·lectiu concret.

4) Quina és la vostra situació laboral?

- a) i b) La major part dels implicats estem en situació d'atur o ens agradaria desenvolupar-nos professionalment en una associació.
- c) La majoria dels implicats estem en actiu.

5) Perquè creieu que teniu una bona iniciativa?

- a) i b) Perquè tenim experiència professional en l'àmbit
- c) És un projecte innovador, i/o està recolzada per altres entitats i tenim moltes persones implicades.

6) La vostra experiència associativa l'heu adquirit principalment...

(Heu d'escollir l'opció que sigui més significativa)

a) i b)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ No he tingut cap experiència en el sector associatiu. ▪ He estat o sóc soci/a d'una entitat però no participo en les seves activitats. ▪ He estat voluntari/a molt puntual d'una entitat.
c)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ He estat/ sóc soci/a d'una entitat i he participat/participo activament en les seves activitats. ▪ He estat/sóc membre de la junta directiva d'una entitat ▪ He treballat en l'equip tècnic d'una entitat ▪ He estat/sóc voluntari/a i/o col·laborador/a habitual d'una associació

7) Per a vosaltres una associació és:

- a) una forma jurídica senzilla que ens permet portar a terme les nostres activitats de manera legal.
- b) una manera de portar a terme projectes amb impacte social.
- c) una agrupació de persones organitzades jurídicament per dur a terme de manera estructurada i democràtica una actuació d'interès general

8) Actualment quantes persones esteu implicades en la iniciativa?

- a. i b) Som un col·lectiu reduït, les necessàries per constituir una associació i no volem a ningú més, és un projecte més aviat "personal".
- c) Som més de 10 persones / De moment som de 3 a 5 però amb voluntat d'implicar a més persones.

9) Teniu plantejat com serà el funcionament intern de l'entitat?

- a) i b) Els socis fundadors serem els que dirigirem l'entitat.
- c) Tenim intenció de definir les bases de funcionament i dels mecanismes de participació i democràcia de l'entitat.

10) Coneixeu de quins recursos disposeu per portar a terme la vostra iniciativa?

- a) *No sabem quines són les fonts de finançament d'una entitat.*
- b) *Tenim intenció d'accedir a les ajudes de l'administració pública*
- c) *Hem fet el pla de viabilitat i coneixem els possibles recursos dels que disposem i que podem aconseguir*

11) Podríeu identificar quines organitzacions estan treballant en el mateix àmbit i/o territori que el vostre projecte associatiu?

- a) *No tenim coneixement del sector associatiu*
- b) *No ens cal, tenim el projecte clar i el podem tirar endavant*
- c) *Sí, coneixem bé altres associacions similars*

12) Coneixeu quines polítiques i línies d'actuació tenen les administracions en l'àmbit en què voleu treballar?

- a) *i b) No.*
- c) *Sí, perfectament.*

13) Podríeu assenyalar alguna federació de l'àmbit/territorial en què treballareu?

- a) *i b) No.*
- b) *Sí, les coneixem bé.*

RESULTATS

Un cop hagueu respost totes les preguntes, comptabilitzeu quantes respostes de cada opció (a, b o c) heu obtingut. En el cas que hagueu marcat alguna resposta que contingui dues opcions a la vegada, haureu de comptabilitzar una opció de cada, és a dir, que si una pregunta correspon a l'opció **a)** i **b)** heu de sumar una **a)** i una **b)**.

El resultat obtingut serà aproximatiu i us donarà una idea del tipus d'iniciativa que teniu i si s'apropa a un projecte associatiu. Trobareu recomanacions per ajudar-vos a encaminar de la millor manera el vostre projecte per a que obtingueu els millors resultats.

Us aconsellem també que llegiu les recomanacions d'alguna de les opcions que tingueu amb puntuació alta ja que us donarà més informació sobre el vostre projecte.

DIAGNÒSTIC I RECOMANACIONS

A continuació us oferim un petit diagnòstic de la vostra iniciativa d'acord amb els punts obtinguts. Hem distingit 3 tipologies d'iniciativa:

- b. Projecte d'auto-ocupació**
- c. Projecte d'acció**
- d. Projecte associatiu**

A continuació teniu més informació i recomanacions per a cada tipus d'iniciativa.

a) Projecte d'auto-ocupació

La vostra idea sembla allunyar-se del que és un projecte associatiu i sense ànim de lucre. Tot i tenir una vessant social, per la tipologia d'activitats, els antecedents i la motivació que teniu per portar-la a terme reflecteixen que podria tractar-se d'un projecte més aviat emprenedor (empresarial) o d'auto-ocupació i de generació del vostre lloc de treball.

La vostra iniciativa possiblement sorgeix de forma individual, amb la intenció de portar-la a terme amb un grup reduït de persones, fet contradictori a l'essència de l'associacionisme. El fet de constituir una associació de manera individual requereix bona part de la vostra disponibilitat i pot no assegurar el relleu i la continuïtat de la iniciativa.

Valoreu altres formes jurídiques

Constituir legalment una associació és un procediment relativament senzill, però assentar les bases i posar-la en marxa i mantenir-la és un procés complex si el caire de la pròpia iniciativa ja no encaixa en les particularitats d'una organització.

Sembla que el vostre projecte podria tractar-se d'una iniciativa amb ànim de lucre si la vostra intenció és crear-vos un lloc de treball amb la creació de l'associació hi ha present l'ànim de lucre i per tant el vostre projecte no seria associatiu.

Us recomanem que valoreu altres formes jurídiques com una cooperativa o una societat civil privada (SCP) que podrien adequar-se més a la vostra idea per tal d'obtenir els millors resultats.

☑ Busqueu més persones implicades

Si voleu seguir amb la idea de crear una associació malgrat que actualment no teniu persones implicades, hauríeu de treballar aquest aspecte. El valor afegit d'una associació són les persones que hi formen part i aquestes persones, són les que generen capital social, és a dir, generen un valor col·lectiu sumant els seus esforços amb una finalitat comuna.

Les associacions són persones i cal insistir en la importància de les persones i les voluntats que s'ajunten per fer néixer l'associació i la importància que aquestes voluntats romanguin en el temps per mantenir-les vives.

Una societat mercantil pot estar formada per una o dues persones que tinguin el capital per constituir-la, pel contrari, una associació no pot estar formada per una o dos persones, sense grup o col·lectiu no hi ha associació, és un dels principis de l'associacionisme.

Per tant, hauríeu de col·lectivitzar la vostra iniciativa i implicar a més persones que es creguin el vostre projecte per assegurar-ne la continuïtat i la generació d'aquest capital social. **Sense persones no hi ha associació i aquesta és la principal debilitat que presenta el vostre projecte.**

b) Projecte d'acció

Sembla que teniu un projecte bastant clar i concret que respon a unes necessitats i unes oportunitats específiques, bé generades per un interès propi o bé pel suggeriment de tercers. No obstant, segurament es tracta d'un projecte concret més que d'un projecte global d'entitat. Cal diferenciar que un projecte concret i d'acció se centra en uns objectius i activitats concretes, mentre que un projecte d'entitat té una base més personal i la seva estructura són les persones que la conformen (persones associades i persones voluntàries). La vostra iniciativa sembla individual i amb poca visió col·lectiva, fet contradictori a l'essència de l'associacionisme.

D'altra banda, degut a la quantitat d'associacions que hi ha a Barcelona, el sector associatiu ja té una riquesa i diversitat de projectes, per aquest motiu, l'originalitat i innovació del projecte és un aspecte imprescindible perquè el vostre projecte no "col·lisió" amb d'altres ja existents.

☑ Valoreu la constitució de l'associació

El fet de tenir un projecte específic o d'acció concreta no seria una justificació suficient per a constituir una associació. És cert que constituir legalment una associació és un procediment relativament senzill, però assentar les bases i posar-la en marxa és un procés complex si la iniciativa ja no encaixa en les particularitats d'una organització.

El valor afegit d'una associació són les persones que hi formen part i aquestes persones, són les que generen capital social, és a dir, generen un valor col·lectiu sumant els seus esforços amb una finalitat comuna.

Les associacions són persones i cal insistir en la importància de les persones i les voluntats que s'ajunten per fer néixer l'associació i la importància que aquestes voluntats romanguin en el temps per mantenir-les vives.

Per tant, hauríeu de col·lectivitzar la vostra iniciativa i implicar a més persones que es creguin el vostre projecte per assegurar-ne la continuïtat i la generació d'aquest capital social. Sense persones no hi ha associació.

Un altre aspecte que heu de tenir en compte és l'ànim de lucre. És possible que en ser un projecte específic la vostra iniciativa requereixi de la implicació d'algun perfil tècnic i especialitzat, en aquest sentit, cal que reflexioneu sobre la possibilitat que el vostre projecte tingui o no ànim de lucre. Tenint en compte totes aquestes consideracions, l'ànim de lucre recau en el fet de generació d'auto-ocupació, és a dir, si la vostra intenció és la generació del vostre lloc de treball mitjançant la creació de l'associació hi ha present l'ànim de lucre i per tant el vostre projecte no seria associatiu.

Valoreu integrar el vostre projecte en una altre associació ja existent

Una de les característiques de la realitat del sector associatiu és la diversitat i multiplicitat d'associacions. A Catalunya existeixen més de 56.000 associacions i a Barcelona més de 5.000, per tant, l'aparició de nous projectes pot enfortir el sector si es canalitzen de la manera adequada; pel contrari l'aparició de noves associacions pot debilitar i atomitzar encara més el sector associatiu.

Davant aquesta saturació del sector només sobreviuran aquelles organitzacions consolidades i reconegudes, us recomanem que busqueu complicitats amb entitats del mateix àmbit, per intentar canalitzar el vostre projecte a través d'una associació existent us fa falta en la vostra iniciativa.

Cooperar i treballar en xarxa no és un aspecte que es pugui escollir o rebutjar, ni és un "favor" que li fem a altres organitzacions, sinó que és una necessitat per enfortir les associacions i els projectes del sector.

Podeu fer la cerca d'entitats a la Guia d'entitats del Departament de Justícia i al Fitxer General d'Entitats (FGE) de l'Ajuntament de Barcelona. També és convenient que cerqueu entitats de segon nivell del vostre àmbit o territori. Si necessiteu ajuda en aquesta cerca també podeu contactar amb Torre Jussana.

Guia d'Entitats del Departament de Justícia:

<http://www20.gencat.cat/portal/site/Justicia/menuitem.017287701a50adc2a34229a7d8c0e1a0/?vgnnextoid=9007497875203110VgnVCM1000008d0c1e0aRCRD&appInstanceName=%3Cdefault%3E>

Fitxer General d'entitats:

<http://www.bcn.cat/participacio/ca/fgec.html>

Definiu el vostre projecte

Per tal de donar a conèixer el vostre projecte a d'altres associacions és imprescindible que el tingueu ben definit i que estigui ben justificat. Tingueu també present la importància de la originalitat i singularitat del vostre projecte que ha d'aportar nous aspectes i ha de ser creatiu.

Us recomanem que feu un document on detalleu els objectius del projecte, les activitats, els recursos necessaris, els resultats esperats, els mecanismes de seguiment i avaluació.

c) Projecte associatiu

Sembla que teniu una iniciativa que encaixa en el que és una associació sense ànim de lucre. Teniu una iniciativa col·lectiva, innovadora i oberta a la participació i col·laboració de quantes més persones millor.

Comenceu amb bon peu. Ara haureu de vetllar per que l'associació mantingui l'essència associativa, i per tenir una bona organització, participació, compromís i una bona dosi de treball en equip.

No oblideu que una vegada constituïda una associació haureu d'assumir uns drets i també uns deures fiscals i documentals. Per tant, també haureu de conèixer i saber gestionar aquestes obligacions legals.

Feu el pla de la vostra entitat

Heu de descriure els aspectes essencials de la vostra entitat: definir qui sou, què voleu aconseguir com a organització i on voleu arribar, és a dir, la missió, els objectius i les activitats.

Aquesta definició la podeu portar a terme a través d'un procés de reflexió on participin les persones que esteu implicades i us servirà, a nivell intern, per a treballar la idea inicial des d'un punt de vista tècnic, econòmic i legal.

El document final us pot servir com una carta de presentació, sovint necessària per a optar a subvencions o, per exemple, per redactar els estatuts o per a convèncer possibles socis o finançadors del projecte.

Definiu els projectes d'acció

Un cop definida la vostra missió i els objectius de l'entitat, heu de planificar adequadament els projectes de l'associació en relació als objectius.

Per redactar un projecte heu de poder respondre a les següents preguntes:

- **Per què?:** fonamentació que ajudi a entendre la necessitat i interès del projecte, que expliqui amb claredat perquè és important realitzar-lo.
- **Per a qui?:** explicar els participants i beneficiaris del projecte a qui es dirigeix o amb qui es realitzarà el projecte. Convé explicar les seves característiques i número si no ho hem fet abans.
- **Per a què?:** explicar els objectius que volem a partir dels resultats concrets que volem aconseguir amb al realització del projecte.

- **Què?:** les activitats han d'estar descrites de forma clara i breu i que es puguin entendre per separat i en la seva relació entre unes i altres.
- **Amb què?:** recursos humans (remunerat, voluntariat...), recursos materials (equipaments i locals,...) i recursos econòmics (diners, compra materials...)
- **Quan?:** qualsevol projecte ha d'incloure un calendari de les activitats previstes especificant els mesos en que es portaran a terme.

Vetlleu per la qualitat democràtica de l'entitat

L'associacionisme és una manera de vehicular l'acció col·lectiva a partir de les necessitats i objectius comuns d'un col·lectiu i per tant és un espai que afavoreix la comunicació i les relacions interpersonals entre els membres que hi formen part. Per millorar la participació d'una associació es requereixen esforços en els següents aspectes:

- **La implicació de la base social:** persones associades, persones voluntàries i col·laboradores.
- **El funcionament de l'assemblea:** convocatòria, metodologia, presa de decisions, retorn...
- **Funcionament de la junta directiva:** definició de funcions, rols i tasques, presa de decisions, lideratges, relleu...
- **Funcionament dels espais de participació i comissions de treball.**
- **Treball en xarxa i col·laboració amb d'altres entitats.**

Prepareu els tràmits per formalitzar la vostra associació

Per tal d'inscriure una associació cal tenir l'acta fundacional redactada i degudament signada pels socis fundadors, així com aportar els estatuts de l'entitat. Juntament amb aquesta documentació, cal presentar la sol·licitud d'inscripció de l'associació i el justificant de pagament de les taxes corresponents al tràmit de constitució. Necessiteu presentar la següent documentació:

- Sol·licitud i justificant de pagament de les taxes corresponents
- L'acta fundacional
- Els estatuts
- Fotocòpia dels DNI socis fundadors

Aquesta documentació s'ha de presentar al Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya. Més informació:

<http://www.gencat.cat/temes/cat/participacio.htm>

Informeu-vos de la legislació vigent i les normatives

A Catalunya les associacions es regulen per la lleu autonòmica 4/2008, de 24 d'abril del Llibre III del Codi Civil de Catalunya, relatiu a les Persones Jurídiques. Valoreu si voleu constituir la vostra entitat en l'àmbit autonòmic o estatal (es regulen per una altre llei orgànica: 1/2002, de 22 de març, reguladora del dret d'associació.

☑ Informeu-vos de les obligacions de les associacions

Una associació en el moment en que es constitueix legalment té una sèrie d'obligacions que ha de complir: obligacions documentals, fiscals, econòmiques, etc. Per tant, haureu d'estar al corrent de totes aquestes obligacions.

☑ Feu un pla de viabilitat econòmica

Tingueu en compte també la viabilitat de la vostra iniciativa. La viabilitat fa referència a la capacitat que té l'entitat per portar a terme les activitats i assolir els objectius tot considerant els condicionants de l'entorn per engegar un projecte.

L'anàlisi de la viabilitat us ajudarà a identificar el risc econòmic del projecte, la seva pertinença social i política i a definir el projecte de manera rentable econòmicament.

☑ Definiu el pla de comunicació

Per tenir visibilitat i reconeixement heu de definir una estratègia de comunicació per implicar a la màxima gent possible i donar a conèixer la vostra entitat. El pla de comunicació contemplarà els diferents canals, espais i materials de difusió que haurà de desenvolupar l'entitat.

Si teniu un projecte associatiu, podeu adreçar-vos a Torre Jussana i us donarem suport en el desenvolupament de la vostra entitat.

RECURSOS I WEBS D'INTERÈS

Informació sobre altres formes jurídiques

- **Barcelona Activa**
C. Llacuna, 162-164
08018 Barcelona
Tel: 934 019 777
barcelonactiva@barcelonactiva.cat
www.barcelonactiva.cat
- **Cooperatives de treball de Catalunya**
C. Premià 15, 2a planta
08014 Barcelona
Tel: 933 323 682
<http://www.cooperativest treball.coop>
- **Aposta, Escola de cooperativisme:**
C. Premià 15, 1a planta
08014 Barcelona
aposta@aposta.coop
www.aposta.coop/
Tel: 933 188 162
- **Confederació de Cooperatives de Catalunya**
C. Premià 15, 2a planta
08014 Barcelona
Tel: 933 323 682
ccc@cooperativescatalunya.coop
<http://www.cooperativescatalunya.coop>
- **Servei d'Ocupació de Catalunya (SOC)**
C. Lull 297 - 307
08019 Barcelona
Tel. 93 553 61 00 / 93 553 61 01
www.oficinadet treball.cat/
Horari: de dilluns a divendres de 8 h a 15 h i dimarts de 16 h a 18:30 h.

Tràmits i legislació sobre Associacions

- **Llei 4/2008, de 24 d'abril, del Llibre Tercer del Codi Civil de Catalunya**
- **Departament Justícia, Generalitat Catalunya:**
C. de Pau Clarís, 81 (*Casal Sant Jordi*)
08010 Barcelona
Tel: 933 164 100
Fax: 933 164 351
justicia@gencat.cat
<http://www20.gencat.cat/portal/site/Justicia>
<http://www.gencat.cat/temes/cat/participacio.htm>

- Torre Jussana, Centre de Serveis a les Associacions: www.bcn.cat/tjussana
- Xarxanet: <http://xarxanet.org/>

Directori d'entitats

- Fitxer General d'entitats ciutadanes, Ajuntament Barcelona: www.bcn.es/participacio/ca/fitxer_assoc.htm
- Registre general de Justícia, Generalitat Catalunya: www.gencat.cat/temes/cat/participacio.htm

Organització , gestió i finançament d'associacions

- Torre Jussana, Centre de Serveis a les Associacions: www.bcn.cat/tjussana
- Xarxanet: <http://xarxanet.org/>
- Centre de recursos per a les Associacions Juvenils: <http://www.crajbcn.cat/>
Espai Jove La Fontana
C. Gran de Gràcia, 190-192
08012 - Barcelona
Tel: 901 51 52 53 / 932 655 158
craj@crajbcn.cat
De dilluns a divendres de 10 a 15 i de 17 a 22 h.
- Codi ètic de les associacions: www.codietic.cat/

Estudis i recerques sobre temes associatius

- Torre Jussana, Centre de Serveis a les associacions: www.bcn.cat/tjussana
- Consell Associacions Barcelona, (CAB): www.cab.cat
- Observatori Tercer Sector: www.tercersector.net
- Fundació Pere Tarrés:
http://www.peretarres.org/wps/wcm/connect/peretarres_ca/peretarres/home
- Suport Associatiu: www.suport.org